

Metodická východiska a datové zdroje

- Analýza pracuje primárně s daty národních účtů (Evropský systém účtů ESA 1995), institucionálního sektoru S. 14 Domácnosti. Pokud není v textu uvedeno jinak, jsou použita data za celý sektor, tj. segment domácnosti-obyvatelstvo (tj. spotřebitelé) i za segment domácnosti-živnostníci (tj. výrobci).¹
- Pro popis vývoje jednotlivých typů úspor domácností jsou použity i údaje z databáze ARAD České národní banky a dalších institucí. Pro mezinárodní srovnání jsou použity údaje z databáze Eurostatu.
- Vzhledem k užívané terminologii národního účetnictví je většina termínů, včetně pojmů vyskytujících se i v odborné literatuře s nízkou frekvencí, vysvětlena v příslušných kapitolách vždy na počátku textu a dále v poznámkách pod čarou. Tento postup – nikoli tedy podrobný popis zahrnutý do metodických východisek na počátku studie – je volen s ohledem čtenářsky přijatelnější způsob poskytnutí informací a závěrů z nich plynoucích.
- Metodou práce v této studii je porovnání zdrojů a užití disponibilního důchodu sektoru domácností, tj. jejich komplexních příjmů a sledování a vyhodnocování jejich vývoje v čase. Srovnávací postup je dále volen u různých typů aktiv domácností, zejména finančních a také jejich závazků.
- Časové období analýzy není jednotně vymezeno – vychází z délky a dosažitelnosti časových řad podle zvolených datových zdrojů. Základní údaje z národních účtů začínají rokem 1990. Pro popis významných změn v aktuálnější období (zejména u typů úspor) byla k dispozici časová řada od roku 1999.

¹ Podle ESA 2010 má dojít ke změně v sektorovém zařazení. Institucionální sektor nefinančních podniků (S.11) – je z definice tvořen institucionálními jednotkami, které jsou samostatnými právními osobami a tržními výrobci a jejichž hlavní činností je výroba výrobků a nefinančních služeb – by měl být v budoucnu rozšířen i o nefinanční kvazikorporace. To jsou subjekty, které vedou úplný soubor účtů a nemají žádný právní status. Vykazují hospodářské a finanční chování odlišné od chování svých vlastníků a podobné chování korporací. Předpokládá se, že mají samostatnost v rozhodování, a považují se za odlišné institucionální jednotky. V současné době je v sektoru S. 14 Domácnosti přibližně 900 tis. aktivně podnikajících osob samostatně výdělečně činných (OSVČ). Vytvořením kvazispolečností se do sektoru S. 11 Nefinančních podniků zařadí OSVČ, které vedou účetnictví a daňovou evidenci.